

BARCS és VIDÉKE

TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Megjelenik hetenkint egyszer, vasárnap.

Felelős szerkesztő és kiadó: Skribanek Géza.

Egész évre 4 frt, félévre 2 frt, negyedévre 1 ft. Nyilttér sora 20 kr. Hirdetések nagyság szerint.

Az új fogyasztási adók.

— Szesz, cukor, sör. —

Azokat a polgárokat, akik nem érnek rá a napi politika hullámesapására figyelni, némi aggodalommal töltötte el az a hír, hogy a magyar képviselőház a legközelebbi napokban új fogyasztási adó törvényjavaslattal foglalkozik majd.

A szesz, cukor és sör esnek az új adónem alá, — tehát olyan fogyasztási cikkek, amelyek a szélesebb rétegek mindennapi életének csaknem nélkülözhetetlen elemei, amelyek képezik s amelyeknek bármily csekély drágítása is a legerősebben belényul az egyszerűbb polgárság megélhetési viszonyaiba.

Örömmel jelenthetjük azonban, hogy aggodalomra épenséggel nincsen ok.

Az új adónemek csak a kivetés és a kezelés egyszerűsége tekintetében újak, de egyébként maradnak a régié az adó eredeti összegében.

Hogy ezt megértsük, ahhoz némileg ismeri kell a mostani adózási rendszert. Még azok is, akik mindennap élnek az egyik másik fogyasztási cikkel, csak

ritkán tudják például, hogy annak árában együttesen kétféle adót fizetnek meg: a termelési adót és a fogyasztási adót. A szeszt pl. erős adóval rótták meg a kincstár mindjárt a termelő kamrájában, vagy még az üstben. Mikor aztán onnan kikerült a forgalomba, az illető területen fogyasztási adót róttak rá vagy közvetlenül, vagy közvetve, azaz az adóbérletek útján, melyek a kisforgalomban voltak kénytelen behajtani azt a fogyasztási adót, amelyet a kincstár a bérlő fejében reájuk kirótt.

Tehát az eddigi rendszer meglehetősen komplikált volt már csak azért is, mert a szesz, cukor és sör nem mindig ugyanazon az adóterületen fogyasztatik el, mint ahol termeltetett, s így a termelő ország igen sok esetben elesett a fogyasztási adótól, ami ránk, Magyarországra nézve súlyos terhet képezett ez ideig.

Ezt az anomáliát szünteti meg az új törvény.

Nem lesz többé komplikálva a kétféle adó beszedése, mert a kincstár egyenesen a termelőre veti ki mind a két adónemet, a termelési és a fogyasztási adót együttvéve, s egyuttal megszünteti az adóbérleteket, mint amelyek

nem működtek a fogyasztási adó beszedése körül elég sikerrel, vagy pedig erősen drágították az illető fogyasztási cikkeket.

A közönség tehát nincs megrova új adóval, a szesz, cukor, sör egy krajczárral sem lesz drágább s csak talán a kincstár nyerhet némileg a kezelés egyszerűsítésével és tömérdek munkaerő megtakarításával.

Viszonyt a termelőnek sem lesz drágább a dolog, mert azt az összeget, amivel a kincstár megroja, visszakapja a fogyasztáson, amely persze nem lehet drágább, mint a korábbi bérletek által kirótt fogyasztási összeg.

Népszerűbben megmagyarázni a dolgot úgy lehetne, ha azt mondjuk, hogy a boltosnál eddig 20 krért vettünk egy adag pálinkát, holott a boltos, aki a regálót bérlő, a termelőtől 12 krért vette. Tehát a bérlő boltos beszedett rajtunk a 12 kron felül 6 krt, mint fogyasztási adót s még 2 krt a saját javára. Ezentul 18 krért kapja a pálinkát a termelőtől s eladja 2 kr. haszonnal a maga részére ugyancsak 20 krért, — ami végeredményében egy és ugyanaz.

Már most tehát minden jó volna, ha az újítás nem járna némi galibával.

T Á R C Z A.

Emlékezés.

Tavaszi éjen, ha csillagok ragyognak,
Szép szemeid röluk eszembe jutnak;
Mint a csillag, enyhe tavasz éjjelen,
Olyan szépek, úgy ragyognak énnemem.

Hogyha hallok tavaszi lány fuvalmat,
Szép zenéjét vélem eper ajkadnak;
Szellő, ha sűg a tavasznak szerelmet,
Úgy hangzott az, mikor mondtad: „szerelek.”

Hogyha látok felhőt szállni az égen,
Eszembe jutsz szőke kis lány te nékem;
S mint a felhő messze elszáll az égről,
Úgy elszáll a buánat is szivemből.

Hójjas Jenő.

A két fiu.

Amikor Futó Mihály uram meghalt,
két gyermeke Béla és Jancsi még nagyon

kicsikék voltak. Az özvegy, kire az ősi jussból jóskán maradt, sokat gondolkozott fiai jövőjén. De hiába, anyai szivét nem lehet okolni, hogy első szülöttét Bélát jobban szerette — czivakodó, haragos természetű ellenére is — mint a szelid lelkű Jancsit. Sok tépelődés után bizony arra határozta magát az özvegy, hogy az urias modoru Bélát ügyvédnek nevelteti, Jancsit pedig asztalosnak adta. Pedig ha tudja, hogy mi fog történni idővel, bizonyára megfordítva cselekszik.

Béla a városban tanult; szerető anyja mindennel ellátta büszkeségét. Büszke is volt a fiura: jól tanult és tanárai szép jövőt jósoltak neki. Jancsi meg anyja közelében nőtt fel, derék, szorgalmas, munkás fiu volt, hanem szegény műveltség tekintetében nagyon elmaradt Béla mellől, — az ő nevét nem fogják kürtölni az újságok, mint híres emberét, nem lesz szalonya, abban nem sűrűnek-forognak majd a közélet annyi kitűnőségei, mint Béla házában, mely valószínű, hogy palotának is be fog válni! — így ábrándozott az özvegy.

Drágán megfizette ezeket az álmokat, Béla a városban valósággal ette a pénzt. Mit csinált, mit nem? hogyan élt, mennyit engedett meg magának? mind erről nem volt fogalma a szegény özvegy aszszonynak, ő csak fizette a kontókat ahogyt befutottak. Mert tetszik tudni, a tudomány drága könyvekbe van lerakva s azokat nem vesztegetik ingyen az utcán. Bizony drága pénzen kellett azokat megvásárolni.

Jóformán el is ment Bélának egész apai jussa, mire a diploma megkerült. Nagyon jó volt a diploma; az anya sirt örömeiben, mikor a már 25 éves fiu megmutatta neki s ölelgette kedvencz fiát, szive büszkeségét.

Jancsi is megnőtt már, a régi esendes fiuból komoly férfi lett. Mestere alig győzte dicsérni, de mind az a jó, amit kisebbik fiáról hallott, valami nagyobb örömet nem keltett az özvegy szivében. Csak akkor volt igazán boldog, ha nagyobbik fiát maga mellett láthatta, esőkolgathatta. A diploma feletti öröme még el sem csillapodott, mikor Béla megszólalt.

— Most azonban mindenek előtt

Az a kérdés merült fel, hogy mit csinálnak azok a városok és községek, amelyeknek a fogyasztási adóbérlletekből eddig tetemes jövedelmek voltak? s mit csinál az a sok ezer család, amely existenciáját a regálebérlletnek köszönhet?

Ez a nehéz kérdés akasztotta meg már a bizottsági tárgyalásnál a képviselőket, s csak a pénzügyminiszter világos és gyors felvilágosítása nyugtatta meg a támadó aggodalmakat.

A miniszter kijelentette, hogy állami érdek fűződik ahhoz, érdekelt városok és községek háztartásában komoly zavarok ne álljanak elő. Ezért már készül az a javaslat is, melynek értelmében az illető, fogyasztási adót bérlő városok és községek megfelelő segítségben fognak részesülni. Természetes, hogy e segítség nem multhatja fölül azt az átlagos jövedelmet, melyet a városok az elmúlt bérlési években kimutáltak.

Az egyes adóbérlőkre vonatkozólag a miniszter nem adott annyira kielégítő választ. A szeptember elsejére történő felmondás úgy a törvény, mint a szerződések értelmében jogos. Az emberileg méltányos eljárás csak oda terjedhet, hogy a miniszter kész a felmondási időt az év végéig meghosszabbítani, amikor a szerződés érvénye különben is megszűnik, mert meg nem hosszabbították.

Igaza van a miniszternek! Törvény és szerződés így szól. A méltányosság pedig csak három hónapi türelmet enged.

De ne feledjük el, hogy ezzel több ezer existenciára válik ismét proletárrá s veszti el biztos kenyerét. Az állam szempontjából pedig az sem közömbös, hogy ezzel több ezer adózó polgárt elveszít és a kenyér nélküliek, de kenyérkereset után futkosók rop-

kérném a jussomat!

— A jussodat? kérdé Futóné nagy szemeket meresztve.

— Természetesen, anyám! — magyarázta ki magát Béla — kezdő ember vagyok s levegőből csak nem élhetek.

— De hiszen te már kikaptad a tégged illető részt az utolsó garasig, fiam, — világosítja fel fiát az özvegy — sok kellett neked, ami megmaradt, az már a Jancsié. Így kívánja ezt az igazság.

— Ne magyarázza nekem mama az igazságot. Én jobban tudom mi az igazság.

— No persze! Hiszen azért tanította lak, hogy tudd, s azért mondom, hogy ne keress semmit szegény öcsédén, meg rajtam. Lásd, elég lesz a gyerekeknek azt az adósságot kitisztázni a házról, amit miattad kellett csinálnom.

— Adjuk el, s ami megmarad elosztjuk — mondá Béla hidegen — így lehet legkönnyebben tisztázni mindent.

— Mit? pattant fel az özvegy, mint ha kigyó csipte volna meg — micsoda! Eladni a házat, apátok házat? Komolyan beszélsz fiam?

pant tömege tetemesen fog szaporodni.

Akik már vagyont szereztek az adóbérlletekből, azok majd találhatnak új foglalkozást; de akik a bérlletből csupaszon, vagyon nélkül állanak ki, azokra nézve a keserves nélkülözés évei fognak bekövetkezni. A méltányosság azonban ne gombolkozzék be annyira, hogy szűkkeblűségnek lássák!

Az új adónak ezt az egyetlen hibáját, meg vagyunk róla győződve: könnyen lehetne korrigálni egy kis jóakarattal.

Hova jutunk?

Hogy az ember legmagasztosabb, célját a tökélyesbedést elérhesse, bizonyos feltételekhez kell ragaszkodnia, melyek közt első helyet foglal el a vállvetve együttműködő társas élet. Ez szükséges egyfelől anyagi érdekeink kielégítése végett, mert hisz az egyén önmagának minden tekintetben elégtelen, de sokkal inkább szükséges az említett együttműködés szellemi érdekeinek kielégítése végett, mert azon ismeret, melynek kuforrása csupán az egyéni észlelés, vajmi csekély, és ennek köre csak szellemi közlés, oktatás által bővül ki!

Az embert az Alkotó — szellemi lénynek és szabadnak teremtette, ezért ruházta fel a legkiválóbb két tulajdonsággal: észszel és szabad akarattal, mely utóbbi által arra van képesítve, hogy a cselekvésre magát szabadon határozza el és elhatározásának érvényt is tudjon szerezni! Az ember azonban természeténél fogva gyarló s ezen természeti gyarlósága önző s helytelen cselekvésre is indítja, s mint azt számtalan példa bizonyítja az életben, az együttműködő emberek közt mindig támadnak nézeteltérések. Összeütközött gyakran az érdek s azt eredményezé a régi korban, hogy a phisikailag erősebb a gyengébbet alágyurta, igájába görnyeszté. Ma azonban, midőn a műveltség korát éljük, a nézeteltérések elsimitásának fegyvere többé

— nagyon komolyan!

— Soha! érte fiam? soha! Én állok őrt a kapuban, hogy idegen ember abba lábát be ne tegye. És volna szived elkótyavetyélni az ősi házat?!

— Mindennapi dolog az, anyám, osztokodó atyafiak között.

— Fiam, megörültél! Mondtam, neked már semmi jussod.

— Ad a törvény.

Az özvegy elvesztette már minden türelmét, elfordult szive büszkeségétől, s azt mondta:

Eredj el szemem elől. Megtagadlak hogy fiam vagy.

És az ügyvéd elment. Másodszor kereste jussát s a törvény megítélte neki. Az ősi házat nemsokára licitálták is. Három hajdu állott őrt a kapuban, hogy a licitáló publikumnak bántódása ne essék. Féltek az özvegytől, utóvégre még galibát találtak csinálni. Hanem dehogy csinált. Szegény öreg behuzta magát az utolsó szobába, hova nem hallatszott be az árverezők bántó zajongása; ott sirt csöndesen. Könyei pataként perogtek le az arczáról.

nem a duzzadó izmokban rejő erő hanem az ész, ennek fegyverével kell küzdenünk, de nem szabad szemelől téveszteniünk lelkünk kifejtett nemes érzetét az igazságosságot.

E sorok nem látnának napvilágot, ha ama korban élnénk, midőn még ököllel vívták ki az igazságot, de ma midőn társadalmi élet vezetőinek lelke kiművelt, midőn hosszú évek fáradoalmas munkája után az ész és jellem fegyverével kell, hogy küzdjünk, ha célunkat megvalósítani akarjuk, igazán csodálatos és a legszigorubban elítélendő ha az, vagy azok kiknek példával, jó példával kellene eljárniok, a legpiszkosabb fekete lelkűséggel ékeskednek a helyett, hogy az igazságosság érzetét ápolják, terjesztenék!

Mindent el lehet mondani a múlt vasárnap tartott r. k. iskolaszéki gyűlésről, csak azt az egyet nem, hogy az igazságos szellemben volt vezetve. A többség akarata mindig döntő, de olyan többség, melyet egy egyén ural, az is mások éktelelén lármája inspirációja alapján — tisztelet a jót akaró egyéneknek, kik a megvadult szenvedélyeket fékezni iparkodtak — engedjék meg, az ilyen akarat elhatározás minden lehet, csak tiszteletre méltó nem! Miért? Ezt fogják kérdezni! Egyszerűen azért, mert először is vak gyűlölet dominált a gyűlés szellemén; az pedig, ami gyűlöletből fakad, lehet forrása, alapja az igazságosságuk? Nagyon obscurus embernek kell annak lennie, a ki erre „igen“-nel merne felelni.

Másodszor pedig nem igazságos az akarat elhatározás a jelen esetben, mert a gyűlés jogi hatáskörét átlépte!

Ha pedig valakinek, úgy mindenesetre a vezető elnöknek kellene az igazságos szellemet ápolni és fentartani. Am, hogy ezt tehesse, első sorban az ész szigorú zsinormértékéhez kell alkalmazkodnia, mely szerint meg tudja ítélni: mi igazságos s mi nem! Ennek megítélésében az udvaroncok hizelgő seregétől ne engedje magát körülrajongani s a mi fő: legyen önmaga következetes és igazmondó, mert, ha valamit, úgy azt mindenesetre nagyon elítéli a világ, ha valaki önmagával jön összeütközésbe, ellentétbe!

Igaz, az ész cselekvési szabadságot

Egyszer csak vállára teszi valaki a kezét.

— Kedves mama! ne sirj, nem turnak ki az idegenek családi örökünkől: én vettem meg a házat.

— Te? — pattant fel az özvegy — te vetted meg, és mivel?

— Jó emberek ajánlották fel hozzám a pénzt, két kezem munkája fogja törleszteni az adósságot.

— Fiam — tört ki végtelen meghatottsággal gyermeke nyakába borulva az özvegy — édes fiam te különb, te százszorta nemesebb vagy a másikkal.

Ki sem akarta ejteni annak a másikkal a nevét.

... Béla utóbb sokkal „külömb“, nagyobb ember lett Jancsinál. Mint ügyvéd rövid idő alatt országos hírre tett szert Nagyságának híre eljutott anyjához is Valami fővárosi ember lakást akart bérelni nála s a bemutatkozás után megkérdezé, hogy talán Futó Béla elsőrendű kriminalista rokonához van szerencséje, ki ebből a városból való.

— Az ügyvéd ur fiam.

biztosít az embernek, de másfelől szigoruan megköveteli, hogy e szabadságunk egy részéről mondjunk le, hogy mellettünk a társadalmi élet többi egyedei is szabadon létezhesse, hogy ki-ki közre munkálkodjék közszolgálatunk megvalósítása érdekében! Ha a cselekvésben mindenki határtalan szabadságot vindicálna magának, hova jutnánk, nem lenne-e örökös harc, s meg tudnánk-e felelni kötelességeinknek? Korlátozni kell cselekedeteink szabadságát az igazságosság szabályai szerint, minden hamisság és hízlegés sugallta pressiókat nem kell tekintetbe vennünk, mert, ha azok is félrevezetnek magukat és félrevezetnek bennünket, a kiket nekünk követnünk kellene, hova jut a társadalom! A tönk szélére ugyebár? Nem? X.

Hirek.

— **Előfizetési felhívás. Tisztelettel kérjük lapunk előfizetőit, kiknek előfizetése e hó végével lejárt, hogy azt megújítani sziveskedjenek. Egerszeminél kérjük lapunk barátait jóakaróit, hogy lapunkat ismerőseik körében is ajánlani s terjeszteni kegyeskedjenek.**

— **A Dráva áradása.** A múlt heti tulságos sok eső hatalmasan megnövelte a szeszélyes Drávát, mely a vidéken, különösen a slavoniai oldalon több kisebb nagyobb károkat tett, így Fekete-Zátony, Kariko, Detkovác és a Jankovich féle Netecsi-Sánczon, mely utóbbi helyen nagy partszakadások voltak, ugyanis némely helyen több 30 meter hosszúságban szakadt be a part, s két fakereskedőnek több levágott fagócsát vitte el a víz. Mondják, hogy a beszakadás óriási robajjal történt, s csak az ott működő emberek erélyes és tapintatos munkálkodásának köszönhető, hogy nagyobb károk nem történtek. Mindamellotta szakértők véleménye szerint nincs kizárva, hogy mem fogja-e újra alá ázni a víz, mely most az apadásnál hamarabb bekövetkezik. A Stern féle Sározi pusztán mellett is a víz keresztül szakította a töltést, s két meter magasságból ömlött a víz a vetésekre s azokat nagy darabon elborította. Távlatban vidéken, Dráva-Keresztur, Révfalu és Sztára községek határait oly annyira elöntötte, hogy attól lehetett tartani, ha a víz még 2 etmetert árad, a falvakat is elönti. Az árvíz színhelyén, hó 19-én megjelentl Hegyessy János szigetvári főbíró is, kinek erélyes fellépése által sikerült védtöltést huzatni, hogy

— Csakugyan? Gratulálok! Ön nagyon büszke lehet a fiára.

— Van nekem másik fiam is, akire százszorta büszkébb vagyok, volt a válasz.

— Igazán? És az?

— Eppen itt jön — kiáltott örömmel az özvegy az ajtó felé mutatva, melyen épen Jancsi lépett be. A műhelyből jött s az özvegy oda lépett hozzá, megölelte, s végtelen gyöngédséggel mondá:

— Te vagy, fiam! a világon egyedül te az én büszkeségem!

A fővárosi ember pedig elbámult, hogy lehet valakinek az ilyen bőrkötényes kézműves a büszkesége, mikor országos hírvé ember, egy zseniális ügyvéd a másik fia. Igazán különös.

Lévay Béla.

a faluba be ne menjen az árvíz. A főbíró 2 nap és 1 éjjel időzött az árvíz színhelyén

Alsó Baranyában már nagyobb területeket öntött el a víz, s hogy nagyobb károk nem történtek, az csak annak tulajdonítható, hogy a hullám-tért nagyobb részt erdőségek borítják s így inkább a vadállományban esett kár, de vetéseket is öntött el. Barcs alatt a kritikus napokban, 19-20-án 3 mtr és 76 ctmtr vízmagasságot mutatott az állami vízmérce, mely víz magasságot a 60-as éveki multa felül, s a 80-as évek elején csak megközelítette.

— **Iskola államosítás.** Egy eddig még külön álló község, mely jóformán Barcsnak kiegészítő része, a kis palfalu folyamodott iskolája államosításáért s amint halljuk, a miniszter kérésüknek engedve, már intézkedéseket tett az államosításra vonatkozó előkészületeket illetőleg. Valóban szatirikus ez reánk nézve barcsiakra, kik jóformán egyidőben pengettük s mérvadóbb okokkal iskoláink államosítását, azonban anélkül, hogy valaki komolyabban állt volna a dolog élére, ki nagyon is méltányos kérésünket az illetékes fórum elé tudta volna vinni. Amit azonban Barcs nem tud kivinni, azt ki viszi a kis Palfalu, mert vannak lelkes polgárai, nálunk pedig olyan embert is ellene látunk küzdeni, kinek már állásánál fogva is a népnevelési-ügy s a magyarosodás érdekében csak mellette kellene hathatós állást foglalnia.

— **A barcsi-sertéshizláló-részvénytársaság** a malom-technika legújabb vívmányainak megfelelő legjobb szerkezetű új őrlő hengerekkel szerelte fel gőzmalomát, mely gépekkel a legkitünőbb minőségű lisztet készíti. A társaság gondoskodott arról is, hogy a malomhoz vezető utat a közönség kényelmére jó karba helyezze, ugyanis azt a barcstelepi állomás első utátjárójától a második átjáróig szénperjével töltette fel s szóval oly jó karba helyeztette, hogy azon most már esős időben is nagyobb teherrel könnyen lehet közlekedni.

— **Lopás.** Kelner Gáspár lukácsi földmivestől f. hó 15-16 közti éjjelen 600 frt. értékű 2 lovat loptak el eddig még ismeretlen tettesek, kiknek azonban — mint halljuk, — a csendőrség már nyomában van. A lopást valószínűleg Somogy megye déli részén kóborló kolompár cigányok követték el.

— **Leesett a szénás szekérről.** F. hó 22-én Kovács Sámuel drávafoki földmives kocsiján szénát akart haza hozni. A midőn a telt szekeret le kötötte, s haladni akart, a lekötött rud kötele elszakadt s a szerencsétlen embert a rud feldobta, a földre zuhant s derekát eltörte. Felgyógyulásához nincs remény.

Tüdővéstől való óvakodásról.

(folytatás.)

Az ablak azonkívül, hogy időnként jó levegőt bocsásson be a házba, arra is való, hogy rajta a napsugár bejárhasson. Arra is igen nagy szükség van. Az olyan lakás, a melybe a nap sohasem süt be, nem lehet egészséges. És azok az emberek, a kik ilyen lakásban élnek, csak úgy elsápadnak és elbetegeskednek, mint a pinceszében csirázott növény.

Nem mindig a szegénység annak az oka, hogy a földmives embernek rossz a

lakása, hanem sokszor a tudatlanság. Egy kis gondoskodással sokat lehet javítani. A mennnyivel egy jó nagy dupla ablak többbe kerül, mint egy kis betapasztott ablaktábla, azt a pénzt a legtöbb szegény földmives is megtudná erre a célra takarítani, ha meggondolná, hogy a rossz lakás milyen veszedelmes és hogy a betegség, a a mit abban szerez az ember, milyen sokba kerül.

A jó táplálkozásnak a szükségét minden ember érzi. Az éhes gyomrot nem lehet lecsillapítani mással, mint étellel. Csakhogy nem mindegyik étel egyformán tápláló. Van olyan, a melyik csak megtölti a gyomrot, de nem ad erőt.

A legjobb táplálék a jó kenyér és a hus, szalonna, turó. A ki teheti, gondoskodik arról, hogy magának is és a családjának, cselédjeinek is legyen módjuk bennök.

Mindnyájunknak pedig az a kötelességünk, hogy igyekezzünk azon, hogy embertársainknak is meglegyen a mindennapi kenyere. A legjobb az, ha ezt mindenki a maga munkájával megtudja szerezni és ebben segitenünk kell egymást. A ki pedig nem tud dolgozni, annak is jusszon a kegyelem kenyérből. Nem csak a jövő életben való üdvösségünk kívánja azt, hogy a szegényekről és elhagyatotokról gondoskodjunk, hanem az e földön való jólétünk is, mert ha vannak közöttünk olyanok, a kik éheznek és nyomorognak, az ő nyomoruságukból származó bajok és betegségek a jómódúaknak sem kímélik meg. Senki sem tudhatja, hogy attól a szegény gyermektől, a kit ő nyomoruságban hagyott tengődni, bárha segíthetett volna rajta, nem ragad-e a tüdővész reá, vagy azokra, a kik neki a legdrágábbak.

Különösen olyan családban, a melyekben már előfordult a tüdővész, a gyermekeknek jó táplálása igen fontos dolog. A gyermekeknek igen jó tápszerük az egészséges tehén, kecske és juh teje és ezt nem kell tőlük sajnálni.

A gyenge tüdejű embereknek kerülniök kell az olyan foglalkozásokat, a hol a rossz levegőben, porban kell tartózkodni (ilyenek a bányászat, kőfaragás, kőműveség, kályháság, malom munka, dohánygyári munka, kalaposság, szabóság, pékség), vagy a hol nagy hideget vagy nagy meleget kell elszennvedni (üvegfüvés, gépfűtés, vasuti szolgálat).

A tüdővészre hajlandó embereknek legjobb a szabadban való élet: földművelés, kertészség, mészároosság, hentesség.

A nem neki való foglalkozás miatt sok olyan ember is tüdővészest lesz, a kinek nem is volt valami különös hajlandósága erre a betegségre. Ezért igen fontos, hogy az ártalmas munkával vigyázzanak magukra és igyekezzenek legalább szabad idejükben jó levegőben élni.

Tartózkodjanak különösen az iszákosságól. Az iszákosság között nagy pusztítást tesz a tüdővész és még az iszákosságnak leszármazóit is nagyon fenyegeti ez a betegség.

Hogyan éljenek a tüdővészest betegek?

A tüdővész nem gyógyíthatlan betegség, mint a hogy régebben gondolták. Ha jókor hozzá fognak gyógyításához, akkor a tüdővészest embert meg lehet menteni.

A tüdővész gyógyításában nem az orvosság a fődolog, hanem a tüdővészestnek, hogy meggyógyuljon, jó levegőben kell tartózkodnia, jól kell táplálkoznia és kerülnie kell az olyan foglalkozást a mi neki árt.

A tüdővészest embernek a rossz levegő valóságos mérge. Mindent meg kell tennie, a mire csak képes, hogy jó levegőben élhessen. A városi levegő általában ártalmas beteg tüdejű embernek, de még a szabad levegő is lehet olyan, a mit ő nem bír el. Így az olyan helyekről, a hol

erős szél szokott funi a tüdővész ember meneküljön.

Mint hogy nem minden embernek van arra módja, hogy gyógyulás végett elhagyassa az otthonát, azért igen szükséges az ilyen szegény betegek számára alkalmas vidéken olyan gyógyintézeteket állítani, a hol megerősödésükig tartzkodhasanak.

A tüdővész embereknek többnyire a gyomruk is gyenge, ezért a jó táplálkozás, a mire pedig nagy szükségük van, náluk nehezen megy. Könnyen emészthető, de erőt adó táplálékra van szükségük. Ezek között első helyen áll a tej, azután a hus és a jó buzakenyér.

Az ártalmas foglalkozással, ha csak lehet, egészen hagyjon fel a tüdővész és nézzon más kenyérkereset után. Vagy legalább pihenjen egy időre, a míg megerősödik.

Ha erre nincsen módja, forduljon segítségért embertársaihoz; nekik kötelességek megtenni azt, a mivel egy szegény beteg embert talpra állítani és újra keresetképesé tenni lehet.

Az egészséges embereknek kötelessé-

gük a betegeket segíteni; a beteg embernek pedig kötelessége arra ügyelni, hogy az ő betegsége ne tegyen mást is szerencsétlenné.

A mit a tüdővész beteg kiköphög és kiköp, abban van a betegség csirája. Ezért olyan helyen, a hol emberek tartózkodnak, a tüdővész embernek nem szabad a padlóra vagy együübüvé kiköpnie. A ki egészséges az se mutasson ilyen rossz példát. A szerteszt köpdösés ugy is igen utálatos, szegyenletes szokás.

Az olyan helyeken, a hol sok ember megfordul, köpdővényeket tesznek ki s máshová, mint ezekbe, nem szabad köpni. Az ilyen edényeknek a tartalmát azután vigyázva elássák vagy olyan helyre öntik, ahol senki sem fér hozzá.

Kinek-kinek a saját lakásán is legyen ilyen köpdővénye s a jó gazdaasszony ne tölje el, hogy az ő szobáját vagy konykáját valaki összeköpködjé. Legyen is olyan tiszta az a szoba és konyha, hogy ilyen még csak eszébe se juthasson senkinek. Ez a tisztaság nem kerül pénzbe, csak gondosságba és az a jó háziasszonynak a legnagyobb dicsérete.

Tüdőbetegségek

(chronikus katarrhusok és tüdősvadás)

gyógyíthatók

e kitűnő hatású és teljesen ártatlan

„Glandulén“ használata által

Glandulén a legjobb szer bármilyen nemű tüdőbetegségeknel. Bámulatos sikerek régebb és előrehaladottabb tüdőbetegségeknel; bizonyítottan gyógyult betegek és hírneves orvosok által.

Glandulén a legbiztosabb ismert szer, minek segítségével a természet a testben gyógyítja a tüdőbetegségeket. — A szervezet Glandulén hiányával megbetegszik. Glandulén czélszerű használata fokozza a természetes gyógyulást.

Glandulén nem mesterséges uton előállított vegyi szer, melyeknek többnyire nem kívánt kellemetlen mellékhatásai vannak, teljesen ártalmatlan, huzamosabb használatnál is.

Glandulén előállítatik Dr. Hofmann utóda által Meerane (iS) vegyi gyárában egészséges állatoknak tüdőmirigyéből. Tabletákban, kellemes és alkalmas alak bevévésre. Minden egyes tabletta tartalmaz 0.25 Glandulén-nek megfelelő 0.05 besűrített mirigyanyagot és 0.20 izjavító tejezükrot.

Glandulén törvényileg védve és szabadalmazva van, utánzatoktól óvakodjék. — Változatlan alakban minden gyógyanyagot tartalmazó Glandulén kapható minden gyógyszerárban: 1 üveg 2 frt 75 kr. (100 db.) és 1 frt 50 kr. (50 db.) — Ott, hol nem kapható, forduljon a főraktárhoz:

Diana gyógyszerár,

Budapest, Károly-körút 5. szám,

honnan kívánatra terjedelmes ismertetés és használati utasítás orvosoknak, valamint betegeknek bérmentve küldetnek.

7-10

Skribanek Géza könyvnyomdájája

Barcon

Ajánlja magát a helybeli és vidéki közönségnek mindennemű könyvnyomdai cikkek elkészítésére. Üzletében nagy választékban kaphatók: író- és rajzeszközök üzleti és egyéb rovatos könyvek. Olvasmányok, imakönyvek, albumok, képek, sirkosorok, mindennemű dísz-tárgyak alkalmi ajándékoló levélpapírok stb. Nyomatványok orvosoknak, jegyzőknek, halottképeknek, anyakönyvvezetőknek, stb. raktáron tartatnak. Együttal a „BARCS és VIDÉKE“ kiadóhivatala.